

**UCHWAŁA NR VI/51/2015
RADY MIEJSKIEJ W ELBLĄGU**

z dnia 26 marca 2015 r.

w sprawie „Elbląskiego programu wspierania rodziny oraz rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2015-2017”.

Na podstawie art. 176 pkt. 1, 179 ust. 2, art. 180 pkt. 1 i art. 182 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz.135, poz. 154, poz.866, poz. 1650, z 2014 r. poz. 619, poz. 1188 oraz z 2012 r. poz. 579) w związku z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz.594, poz.645 i poz.1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i poz. 1072) oraz art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 i poz.645 oraz z 2014 r. poz. 379 i poz. 1072), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Elbląski program wspierania rodziny oraz rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2015-2017”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Elbląg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Elblągu

Jerzy Wilk

Załącznik

do uchwały RM Nr VI/51/2015
z dnia 26 marca 2015 r.

**ELBLĄSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
ORAZ ROZWOJU
SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2015-2017**

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu
styczeń 2015 r.**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	str. 3
2. ANALIZA POTRZEB	str. 5
3. CELE PROGRAMU	str. 16
4. GŁÓWNE OBSZARY DZIAŁANIA	str. 17
5. BENEFICJENCI PROGRAMU	str.17
6. GŁÓWNE ZADANIA PROGRAMU	str. 18
7. ZAKŁADANE EFEKTY	str. 18
8. REALIZATORZY PROGRAMU	str. 19
9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	str. 19
10. MONITORING PROGRAMU	str. 19
11. EWALUACJA PROGRAMU	str. 20
12. SKŁAD ZESPOŁU ds. OPRACOWANIA PROGRAMU	str. 22
13. SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ	str. 24

1.WSTĘP

Podstawą opracowania „Elbląskiego programu wspierania rodziny oraz rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2015-2017” jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zobowiązała od 2012 roku samorząd terytorialny do sporządzania 3-letnich programów. Do końca 2014 roku w naszym mieście realizowane były zadania zaplanowane w przyjętym przez Radę Miejską „Elbląskim programie wspierania rodziny oraz rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2012-2014”.

Aktualnie przedstawiany dokument zawiera działania na rzecz rodziny i dzieci, które były realizowane w ramach poprzedniego Programu i winny być kontynuowane z uwagi na uzyskane pozytywne efekty. Na podstawie wniosków z ewaluacji, zakończonego w 2014 roku Programu, w opracowanym obecnie dokumencie wpisano nowe formy wsparcia, jak również nowe zadania niezbędne do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin oraz zapewnienia bezpieczeństwa elbląskich dzieci.

W swoim założeniu niniejszy Program ma za zadanie wspierać zamieszkałych w Elblągu rodziców biologicznych dziecka przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a w szczególności kładzie nacisk na wsparcie udzielane rodzinie naturalnej przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej oraz działania profilaktyczne mające zapobiegać umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej i w rodzinie zastępczej.

Opracowany Program wskazuje kierunki działań w zakresie rozwoju systemu pieczy zastępczej tj. w zapewnieniu odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, stworzeniu odpowiednich warunków do przebywania dzieci oraz zatrudnienia specjalistów pracujących z dzieckiem i rodziną, wyposażonych w odpowiednią wiedzę i umiejętności. Wskazuje on na konieczność umieszczenia dziecka pozbawionego opieki rodziców w placówce opiekuńczo – wychowawczej dopiero po wyczerpaniu wszelkich możliwości udzielenia pomocy rodzinie naturalnej oraz w przypadku braku możliwości zapewnienia temu dziecku opieki w rodzinnej pieczy zastępczej. W Programie

zawarto również działania jakie należy podjąć z rodzicami biologicznymi dziecka po zabraniu go z domu, żeby zwiększyć jego szanse powrotu do rodziny naturalnej. Niniejszy dokument przedstawia również działania na rzecz usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo- wychowawcze oraz rodziny zastępcze. Ponadto Program wskazuje na działania jakie podejmowane będą przez Filię Ośrodka Adopcyjnego w Elblągu, ukierunkowane na skuteczne przeprowadzanie procedur przysposobienia.

Niniejszy Program jest odpowiedzią na realizowane działania w ramach Strategii Rozwoju Miasta 2020+ oraz „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Elblągu 2009-2020”. Ponadto jest elementem funkcjonującego Programu Działań Prorodzinnych wraz z systemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Elblągu na lata 2010-2015.

Do opracowania i udziału w realizacji powyższego Programu zaproszone zostały organizacje pozarządowe i instytucje z terenu Gminy Miasto Elbląg świadczące pomoc na rzecz dziecka i rodziny.

Planowane działania w zakresie wspierania rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej realizowane będą w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka;
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1592 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013.135 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013.182 – j.t.);
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720)

2. ANALIZA POTRZEB

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, według stanu na dzień 30.06.2014 r. Elbląg jest miastem liczącym 122 568 mieszkańców. W porównaniu do stanu sprzed funkcjonowania 3-letniego Programu, liczba elblążan zmniejszyła się o 1689 osób.

Na podstawie danych statystycznych GUS, rynek pracy w Elblągu kształtował się następująco:

- na dzień 31.12.2012 r. było zarejestrowanych 7,7 tys. bezrobotnych mieszkańców, co stanowiło 17,0 % stopy bezrobocia osób aktywnych zawodowo
- na dzień 31.12.2013 r. zarejestrowanych było 7,9 tys. bezrobotnych mieszkańców, co stanowiło 17,7 % stopy bezrobocia osób aktywnych zawodowo
- na dzień 30.06.2014 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców wynosiła 7,4 tys., co stanowiło 16,6% stopy bezrobocia osób w wieku aktywności zawodowej

Z przedstawionych danych wynika, że liczba osób bezrobotnych utrzymuje się na wysokim poziomie i w porównaniu do lat 2012-2013 wykazuje tendencję wzrostową.

Pozostawanie bez pracy ma bardzo negatywne konsekwencje nie tylko dla osób bezrobotnych, ale dla całej rodziny. Bezrobocie należy do głównych czynników mających wpływ na pogorszenie funkcjonowania rodziny i obniżenie standardu życia, niejednokrotnie prowadzi do ograniczenia możliwości zaspokojenia potrzeb podstawowych oraz emocjonalnych wszystkich członków rodziny. Długotrwałe bezrobocie powoduje zmniejszenie środków materialnych i może stać się przyczyną zachwiania poczucia bezpieczeństwa członków rodziny, jak również sprzyjać powstawaniu rozmaitych patologii społecznych m.in. alkoholizmu, przemocy, chorób psychicznych, a także stać się przyczyną nieprawidłowego wypełniania przez rodziców funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Powyższe naraża rodzinę na rozpad istniejących więzi oraz powoduje zjawisko marginalizacji społecznej.

W 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu objął swoją pomocą 6.001 rodzin. W 2013 r. ze wsparcia tutejszego Ośrodka korzystało 6237 rodzin, a w/g stanu na dzień 30.06.2014 r. pomocą zostało objętych 4928 rodzin. Porównując liczbę wspieranych rodzin w roku 2013 do danych sprzed funkcjonowania poprzedniego 3-letniego Programu tj. do roku 2011 należy wskazać, że liczba wspieranych rodzin zmniejszyła się o 1.890.

Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej był problem ubóstwa i pozostawania bez pracy, co obrazuje tabela nr 1. Jednocześnie należy uwzględnić fakt, że bardzo często w rodzinach korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka problem ubóstwa jest związany z innymi dysfunkcjami.

Tabela nr 1. Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających z pomocy MOPS w latach 2012- 2014.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w 2012 r.	Liczba rodzin w 2013 r.	Liczba rodzin w 2014 r. (stan na 30.06.2014 r.)
Ubóstwo	3 888	4 242	3401
Bezrobocie	3 031	3 335	2 532
Niepełnosprawność	2 478	2 497	2152
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1 272	1 222	931
Bezdomność	322	313	228
Długotrwała lub ciężka choroba	2 144	2100	1657
Przemoc w rodzinie	36	33	60
Alkoholizm	346	312	232
Narkomania	21	17	16
Trudności w przystosowaniu się do życia po odbyciu kary	205	219	155
Potrzeba ochrony macierzyństwa	255	267	214
Zdarzenia losowe	15	4	1
Sytuacja kryzysowa	14	15	15
Trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Potrzeba ochrony w handlu ludźmi	0	0	0
Sieroctwo	8	9	5

Źródło: MOPS w Elblągu

Niepokojący jest fakt, że w 2012 r. aż 1272 rodziny wykazywały bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, tj. tylko o 19 rodzin mniej w stosunku do roku 2011 (roku poprzedzającego funkcjonowanie poprzedniego 3-letniego Programu). Z danych powyższych wynika również, że problem ten pozostawał na podobnym poziomie w 2013 r.

Problem alkoholizmu dotknął w 2012 r. 346 rodzin objętych wsparciem MOPS, a w porównaniu do lat następnych uległ jedynie nieznacznemu zmniejszeniu. Z analizy tabeli wynika, że jednocześnie wzrosła liczba rodzin z problemem przemocy w rodzinie. Według stanu na dzień 30.06.2014 r. takich rodzin jest 60, natomiast w roku 2013 r. było ich 33.

Na terenie Elbląga funkcjonują 4 poradnie zajmujące się terapią uzależnień, w tym przede wszystkim choroby alkoholowej oraz narkomanii. Są to:

- Centrum Terapeutyczno – Odwykowe przy ul. Trybunalskiej 11
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień Szansa przy ul. Żeromskiego 22
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN "Dom Zacheusza" przy ul. Królewieckiej 197
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR przy ul. Komeńskiego 42

Z dokonanych analiz w oparciu o źródła podane przez elbląskie poradnie wynika, że w latach 2012-2013 liczba mieszkańców korzystających z usług poradni odwykowych utrzymuje się na dotychczasowym poziomie, co obrazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2. Liczba osób objętych opieką terapeutyczną w elbląskich poradniach.

Rok	2012	2013	2014 (dane na dzień 30.06.2014r)
Ilość osób leczonych w poradniach	1416	1387	850

Źródło: poradnie zajmujące się problemem uzależnień w Elblągu

Kolejny problem, mający wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin stanowi demoralizacja i przestępczość wśród nieletnich. Szczegóły w zakresie popełnionych czynów karalnych w latach 2010-2013 zawiera tabela nr 3.

Tabela nr 3. Liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich

CZYNY KARALNE NIELETNICH			
2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
414	440	388	320

Źródło: Komenda Miejska Policji w Elblągu

Jak wynika z powyższej tabeli, z wyłączeniem roku 2011, następuje stały spadek ilości czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

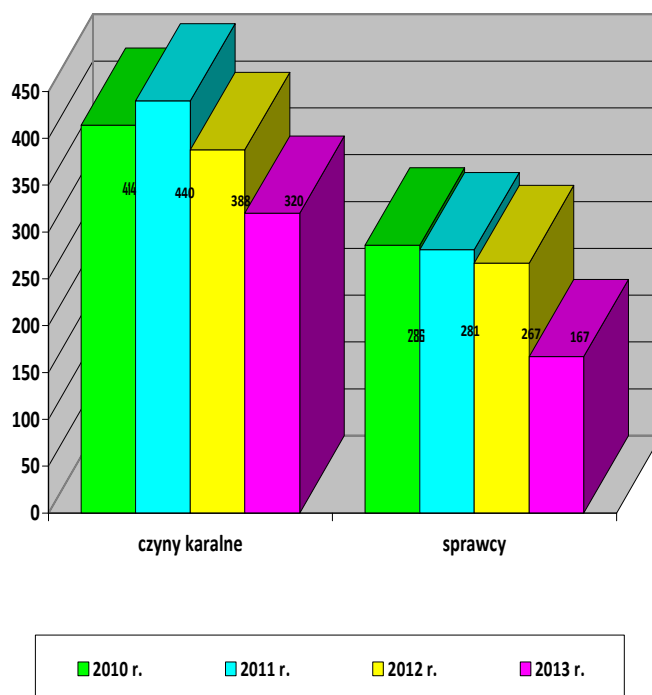
Tabela 4 zawiera dane w zakresie liczby ujawnionych nieletnich sprawców czynów karalnych. Z poniższych danych jednoznacznie wynika, że systematycznie maleje liczba nieletnich sprawców czynów karalnych.

Tabela nr 4. Liczba ujawnionych nieletnich sprawców czynów karalnych.

UJAWNIENI NIELETNI SPRAWCY			
2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
286	281	267	167

Źródło: Komenda Miejska Policji w Elblągu

Wykres nr 1. Zestawienie popełnionych czynów karalnych przez nieletnich oraz ujawnionych nieletnich sprawców czynów karalnych.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Elblągu

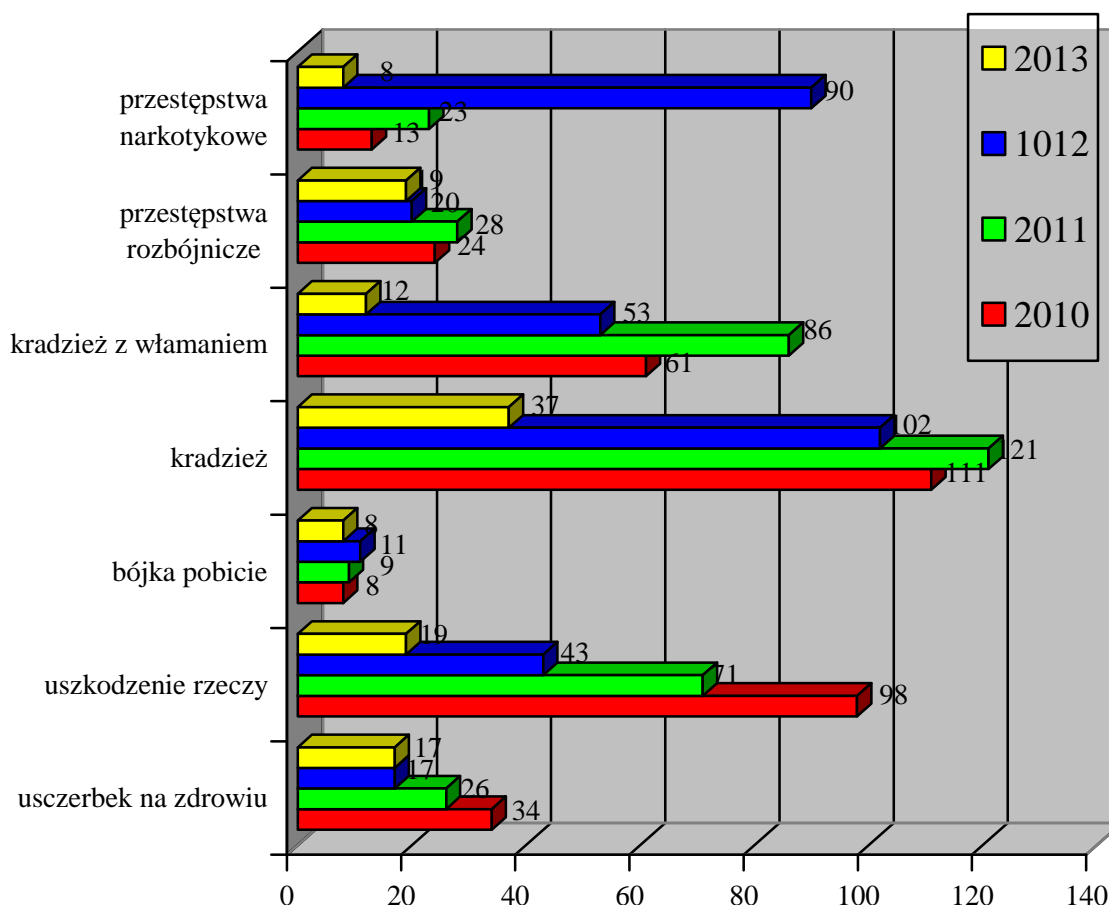
Poniżej przedstawione dane, zawarte w tabeli nr 5 wskazują kategorie przestępstw, jakich dokonali nieletni w latach 2010 – 2013.

Tabela nr 5. Kategorie przestępstw, jakich dokonali nieletni w latach 2010-2013.

KATEGORIE PRZESTĘPSTW	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Czyny o charakterze kryminalnym	400	424	382	164
Uszczerbek na zdrowiu	34	26	17	17
Uszkodzenie rzeczy	98	71	43	19
Bójka lub pobicie	8	9	11	8
Kradzież cudzej rzeczy	111	121	102	37
Kradzież z włamaniem	61	86	53	12
przestępstwa rozbójnicze	24	28	20	19
przestępstwa narkotykowe	13	23	90	8

Źródło: Komenda Miejska Policji w Elblągu

Wykres nr 2. Zestawienie danych w zakresie kategorii przestępstw, jakich dokonali nieletni w latach 2010 – 2013.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Elblągu

Z analizy przedstawionych powyżej danych jednoznacznie wynika, że w zakresie przestępczości nieletnich o charakterze kryminalnym nastąpił znaczny spadek ilości czynów w poszczególnych kategoriach. Wyjątkiem są lata 2012 i 2013 w kategorii „uszczerbek na zdrowiu”, gdzie ilość czynów karalnych pozostała na tym samym poziomie, lecz ze znacznym spadkiem w stosunku do lat 2010 i 2011. Natomiast w latach 2012-2013 przestępstwa „bójka lub pobicie” oraz „przestępstwa rozbójnicze” pozostają na podobnym poziomie. Wyjątkowo wygląda liczba przestępstw „przestępstwa narkotykowe”. W 2012 roku liczba tego rodzaju przestępstw wynosiła 90, natomiast w roku 2013 wynosiła 8.

W roku 2011 I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przeprowadził 267 spraw związanych demoralizacją i czynami karalnymi nieletnich. W 2012 roku było to 240

spraw, natomiast w roku 2013 było tych spraw 229. Jak wynika z przedstawionych danych liczba spraw ma tendencję malejącą.

Liczba nadzorów sprawowanych przez kuratorów w 2012 roku wynosiła 323, natomiast w 2013 r. było to 380. Z powyższych danych wynika, że liczba nadzorów zwiększyła się o 20%. Według stanu na dzień 30.06.2014 r. liczba nadzorów wynosiła 267 co wskazuje, że ma tendencję wzrostową.

Kolejnym niepokojącym zjawiskiem związanym z długotrwałym brakiem zatrudnienia jest emigracja jednego lub obojga rodziców, w wyniku czego dzieci pozostają najczęściej pod opieką drugiego współmałżonka lub dalszej rodziny. Problem eurosieroctwa jest złożony i wieloaspektowy. Wyjazd rodzica lub obojga rodziców istotnie wpływa na sytuację społeczno - wychowawczą dzieci. Ulegają rozluźnieniu więzi rodzinne zarówno pomiędzy małżonkami, jak i dziećmi. Dzieci nie mają rodzica obok siebie i nie mogą na niego liczyć wtedy, gdy go potrzebują.

Nieobecność rodziców ma wpływ na proces wychowawczy i komunikację między członkami rodziny. Najczęściej i w pierwszej kolejności występują problemy szkolne (dotyczące frekwencji, nauki) często dzieci popadają w uzależnienie, wchodzą w konflikty z prawem, zostają objęte nadzorem kuratorskim. Negatywne skutki rozłąki mogą przejawiać się w późniejszym dorosłym życiu. Ponadto zdarzają się sytuacje, że wyjazd rodziców stanowi przyczynę ustanawiania rodzin zastępczych i wówczas, na mocy postanowienia sądowego, osoba z najbliższej rodziny przejmując opiekę nad dzieckiem.

Omawiane wyżej trudności, z którymi borykają się elbląskie rodziny negatywnie wpływają na prawidłowy rozwój dzieci w sferze emocjonalnej, poznawczej oraz społecznej.

Celem zapobiegania rozwojowi trudnych lub wręcz patologicznych sytuacji w rodzinach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu wprowadza niezbędne działania zmierzające w kierunku wzmocnienia kompetencji rodzicielskich. Działania wspomagające i wspierające rodzinę pozwalają na wzmocnienie jej podstawowych funkcji oraz minimalizują dysfunkcje, a tym samym ograniczą wzrost liczby postanowień sądu rodzinnego ograniczających lub pozbawiających rodziców władzy rodzicielskiej.

Standardem przyjętym przez MOPS jest szeroko pojęta pomoc specjalistyczna udzielana rodzinom dysfunkcyjnym poprzez wsparcie specjalistyczne. Osoby borykające się z trudną sytuacją mają możliwość korzystania z poradnictwa

psychologicznego w MOPS. Są to m.in. konsultacje w zakresie problemów rodzinnych, przemocy w rodzinie oraz prowadzone indywidualne terapie. W 2012 r. wsparciem psychologa zostało objętych 926 osób, w roku 2013 było to 900 osób, natomiast według stanu na dzień 01.06.2014r. po poradę zgłosiły się 634 osoby.

Głównym priorytetem zadań znowelizowanej Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest utrzymywanie dzieci w ich naturalnym środowisku i wzmocnienie działań profilaktycznych, w tym doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub powrotu dziecka do rodziny. Obecne działania MOPS zmierzają w kierunku odpowiedniego wspierania całej rodziny, nie tylko koncentracji aktywności na dziecku. W 2012 roku 55 rodzin objęto wsparciem asystenta rodziny, w 2013 roku były to 84 rodziny, zaś w 2014 roku (stan na 30.06.2014 r.) jest tych rodzin 52. Powyższe dane wskazują, jak znacząco zwiększono od 2013 roku wsparcie dla rodzin niewydolnych wychowawczo.

Jednocześnie środowiska klientów Ośrodka są stale monitorowane szczególnie pod względem wystąpienia zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych, uzależnień oraz przemocy. Obecnie 104 rodziny objęte są stałym monitoringiem, z czego w 4 rodzinach dzieci zagrożone są zabránieniem ze środowisk rodzinnych do pieczy zastępczej (stan na dzień 31.08.2014r.).

Z uwagi na dobro małoletnich na terenie Miasta Elbląga umieszczano dzieci w zastępczych formach opieki na podstawie postanowień sądowych oraz w wyniku interwencji w środowisku.

W roku 2013 wszystkie zaangażowane służby (MOPS, Kuratorzy sądowi, funkcjonariusze Policji) z 22 rodzin odebrały 47 dzieci, które Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej umieścił w następujących zastępczych formach opieki:

- w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 33 dzieci
- w rodzinach zastępczych 14 dzieci

W roku 2014 odbyły się 3 interwencje, w wyniku których odebrano z monitorowanych rodzin 5 dzieci i umieszczono je w zastępczych formach opieki. Natomiast 3 dzieci zostało odebranych w 3 rodzinach na podstawie orzeczenia Sądu Rodzinnego i Nieletnich (stan na 30.06.2014 r.). Dzięki podjętym interwencjom zminimalizowano skutki sytuacji kryzysowych występujących w rodzinach.

Funkcjonująca na terenie Elbląga rodzinna forma pieczy zastępczej jest stale monitorowana pod kątem realizacji zadań określonych przez ustawodawcę, jak

również pod względem wystąpienia zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, demoralizacji, uzależnień oraz przemocy. Skalę problemu dotyczącą zaniedbań wobec dzieci w Elblągu obrazują tabele nr 6 i 7.

Tabela nr 6. Liczba dzieci umieszczana w zastępczych formach opieki w latach 2012-2014r.

Rok	2012	2013	2014 (stan na dzień 30.06.2014 r.)
Liczna rodzin objęta wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	162	214	180
Liczba dzieci umieszczona w zastępczych formach opieki	414	419	387

Źródło: MOPS w Elblągu.

Liczba dzieci przebywających w zastępczych formach opieki od trzech lat utrzymuje się na stałym poziomie. Na dzień 30.06.2014 r. - 387 dzieci zostało objętych zastępczą formą pomocy.

Tabela nr 7. Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych.

Rok	2012	2013	2014 (stan na dzień 30.06.2014 r.)
Liczba rodzin zastępczych ogółem	273	276	250

Źródło: MOPS w Elblągu.

Dane zawarte w tabeli nr 7 pokazują, że liczba funkcjonujących rodzin zastępczych w ciągu 3 ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Obecnie (dane na dzień 30 czerwca 2014 r.) funkcjonuje 250 rodzin zastępczych.

Oprócz rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Elbląga funkcjonuje instytucjonalna piecza zastępcza, w której w skład od 01.01.2013 r. wchodzi 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze, oferujące w sumie 88 miejsc, w tym:

- 30 miejsc w Socjalizacyjnej Całodobowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej, mieszczącej się przy ul. Chrobrego 4
- 14 miejsc w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1, mieszczącej się przy ul. Chrobrego 4

- 14 miejsc w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2, mieszczącej się przy ul. Chrobrego 4
- 30 miejsc w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 mieszczącej się przy ul. Mazurskiej 6

Tabela nr 8 przedstawia wykorzystanie miejsc w funkcjonujących na terenie miasta placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 8. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w 2014 r.

Nazwa placówki	Liczba dzieci narastająco	Liczba dzieci na stan 30.06.2014 r.
Socjalizacyjno- Całodobowa Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza	35	35
Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza Nr 1	15	13
Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza Nr 2	14	11
Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza Nr 3	48	31

Źródło: MOPS w Elblągu

Tabela Nr 9. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2012 – 2014 r.

Rok	Liczba dzieci
2012 (3 placówki opiek.- wych.)	105
2013	134
2014 (stan na dzień 30.06.2014 r.)	95

Źródło: MOPS w Elblągu

Z analizy powyższych danych wynika, że liczba dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wzrosła w 2013 roku. Wskazuje na to

fakt, że w 2012 r. zostało umieszczonych 105 dzieci, natomiast w kolejnym roku do pieczy instytucjonalnej trafiło o 29 dzieci więcej.

Pomimo, że liczba placówek od 2013 r. wzrosła dane wskazują, że w dalszym ciągu jest ich zbyt mało. W roku 2012 r. w dwóch placówkach nastąpiło przekroczenie liczby umieszczonych wychowanków średnio o 7 dzieci. W 2013 r. wynosiło ono średnio 9 dzieci. Należy nadmienić, iż skutkiem braku miejsc w elbląskich placówkach była konieczność umieszczania dzieci w placówkach poza Elblągiem. Jeszcze przed 2013 rokiem w placówkach poza Elblągiem było umieszczonych 5 dzieci. W 2013 roku umieszczono w nich kolejne 5 dzieci (w tym 2 dzieci okresowo). Ogólnie brakowało w Elblągu 19 miejsc.

Na koniec czerwca 2014 r. 17 dzieci umieszczonych było w następujących placówkach poza Elblągiem:

- 2 dzieci w Domu Dziecka w Marwicy
- 2 dzieci w Domu Dziecka we Fromborku
- 2 dziecko w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Gdańsku.
- 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego w Okonku
- 2 dzieci w Domu dla Dzieci w Pasymiu
- 1 dziecko w Domu Dziecka w Szczytnie
- 6 dzieci w Domu Dziecka w Szropach
- 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu Specjalizacyjno-Terapeutycznego w Jeżówce

W trosce o potrzebę maksymalnego zredukowania traumatycznych przeżyć trudnych dla dzieci sytuacji, szczególnie u tych najmłodszych do 7 roku życia, standardy Ośrodka zakładają, że odbierane ze środowisk dysfunkcyjnych dzieci trafiają bezpośrednio do rodzin zastępczych, a w ostateczności przy braku rodzin zastępczych do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Ośrodek będzie się starał podwyższyć standardy, tak aby dzieci poniżej 10 roku życia nie trafiały do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Jednocześnie należy wskazać, że obecnie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywają dwie młodociane matki z dwojgiem dzieci. Stąd też potrzeba dostosowania warunków dla młodych matek i niemowląt (a w przyszłości małych dzieci) oraz zapewnienie im wsparcia, szczególnie pedagogicznego, w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, tak aby po

opuszczeniu placówki były jak najlepiej przygotowane do samodzielnych funkcji rodzicielskich.

Pełnoletni wychowankowie instytucjonalnej jak i rodzinnej pieczy zastępczej rozpoczynają proces usamodzielnienia. W ramach tego procesu usamodzielniani wychowankowie obejmowani są pomocą finansową na czas kontynuowania nauki, bez względu na osiągnięte dochody oraz pomocą pieniężną na usamodzielnienie się, czy też zagospodarowanie, które jest uzależnione od osiągniętych dochodów. Obecnie procesem usamodzielniania jest objętych ogółem 128 wychowanków, z czego:

- 55 wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych i socjalizacyjnych,
- 73 wychowanków z rodzin zastępczych

Kolejną z form pomocy dla usamodzielnianych wychowanków są miejsca przygotowane w mieszkaniach chronionych. Na terenie Elbląga przy ul. Szarych Szeregów funkcjonują 2 mieszkania chronione z maksymalnie 10 miejscami. Obecnie przebywa w nich 9 usamodzielnianych wychowanków.

Reasumując, mając na względzie dobro dzieci przebywających w rodzinach z wieloma problemami przy uwzględnieniu możliwości i doświadczenia pomocowego zaangażowanych instytucji i organizacji, niezbędne jest dalsze prowadzenie wsparcia w zakresie wzmacniania kompetencji wychowawczych rodziców biologicznych, umiejętności radzenia z trudnościami oraz konieczność: zwiększania liczby rodzin zastępczych, zwiększania liczby asystentów rodziny, a także zwiększania liczby miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

3. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zbudowanie skutecznego systemu wspierania rodziny na terenie Gminy Miasto Elbląg przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz systemu pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe :

- Zapewnienie profesjonalnego systemu wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze

- Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej
- Rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej
- Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej
- Zapewnienie profesjonalnego systemu wsparcia rodzinom adopcyjnym
- Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry świadczącej usługi na rzecz dziecka i rodziny

4. GŁÓWNE OBSZARY DZIAŁANIA

- Rodziny naturalne przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
- Rodzinna piecza zastępcza
- Instytucjonalna piecza zastępcza
- Rodziny adopcyjne
- Kadra świadcząca usługi na rzecz dziecka i rodziny

5. BENEFICJENCI PROGRAMU

- Dzieci zagrożone umieszczeniem lub przebywające w pieczy zastępczej
- Rodzice naturalni dzieci przeżywający trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- Rodziny zastępcze
- Osoby usamodzielniane
- Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, adopcyjnej
- Przedstawiciele instytucji i organizacji pomocowych świadczących usługi na rzecz dziecka i rodziny

6. GŁÓWNE ZADANIA PROGRAMU

- Praca z rodzinami niewydolnymi, zagrożonymi odebraniem dziecka, niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcyjności
- Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej
- Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach
- Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej
- Zorganizowanie kompleksowego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej
- Realizacja zadań związanych z przysposobieniem dziecka
- Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonymi w pieczy zastępczej
- Wspieranie rodziny naturalnej, do której powróciło dziecko z pieczy zastępczej
- Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz innych podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie

7. ZAKŁADANE EFEKTY

- udoskonalenie systemu pieczy zastępczej , w tym wzrost liczby rodzin zastępczych oraz miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych poza rodziną naturalną dziecka
- zwiększenie liczby dzieci powracających do rodzin biologicznych
- wzrost zatrudnienia asystentów rodziny
- rozwinięcie dotychczasowych działań na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej, poprzez doszkalanie już istniejących rodzin zastępczych
- rozpropagowanie inicjatyw , metod pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- zwiększenie dostępu do szkoleń kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych
- podniesienie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych świadczących usługi na rzecz dziecka i rodziny

8. REALIZATORZY PROGRAMU

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu - koordynator programu**
- Urząd Miejski w Elblągu, w tym :
 - Departament Społeczny
 - Departament Edukacji
- Szkoły
- Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne w Elblągu
- Sąd Rejonowy w Elblągu
- Kuratorzy Sądowi w Elblągu
- Komenda Miejska Policji w Elblągu
- Ośrodek Adopcyjny filia w Elblągu
- organizacje pozarządowe
- parafie
- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej

9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków:

- budżetu Gminy Miasto Elbląg
- budżetu państwa
- państwowych funduszy celowych
- funduszy unijnych lub innych zagranicznych mechanizmów finansowania

10. MONITORING PROGRAMU

W celu zapewnienia zgodności realizacji Programu z wcześniej ustalonymi założeniami i celami będzie prowadzony stały monitoring, który polegał będzie na zbieraniu, przez koordynatora Programu, danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizowanych zadań, raz do roku przekazywane będzie do zaakceptowania przez Prezydenta

Miasta Elbląga po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Komisję Spraw Społecznych i Samorządowych Rady Miejskiej w Elblągu.

11. EWALUACJA PROGRAMU

W ramach ewaluacji zostaną podjęte działania mające na celu zbadanie skuteczności realizowanego Programu. Prowadzona ewaluacja będzie opierała się na analizie zastosowanych form wsparcia i metod pracy. Ponadto ewaluacja oparta będzie na analizie danych porównawczych i osiągniętych wskaźników tj:

- liczbie dzieci umieszczonych w zastępczych formach opieki
- liczbie placówek wsparcia dziennego oraz liczbie dzieci objętych ich wsparciem
- liczbie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej
- liczbie zawartych umów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej
- ilości lokali mieszkalnych z zasobów gminy przeznaczonych dla usamodzielnianych wychowanków
- liczbie usamodzielnianych wychowanków przebywających w mieszkaniach chronionych
- liczbie usamodzielnianych wychowanków kontynuujących naukę
- liczbie dzieci opuszczających w danym roku pieczę zastępczą (rodzinną i instytucjonalną)
- liczby dzieci, które powróciły z różnych form pieczy zastępczej do rodziny naturalnej
- liczbie podjętych interwencji
- liczbie osób objętych specjalistycznym poradnictwem
- liczbie asystentów zatrudnionych przez MOPS w Elblągu
- liczbie rodzin objętych usługami asystenta
- liczbie rodzin wspierających zatrudnionych przez MOPS w Elblągu
- liczbie wyemitowanych audycji, artykułów, ulotek, itp. promujących rodzicielstwo zastępcze
- liczba otrzymanych zgłoszeń dotyczących krzywdzenia dzieci
- liczbie zrealizowanych lokalnych programów z zakresu wspierania rodziny

- liczbie podmiotów realizujących programy z zakresu wspierania rodziny
- liczbie utworzonych nowych placówek wsparcia dziennego,
- liczbie dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego
- liczbie rodzin objętych wsparciem wolontariuszy
- liczba rodzin naturalnych i zastępczych objętych specjalistycznymi szkoleniami
- liczbie dzieci i młodzieży objętych funduszami stypendialnymi
- liczbie spraw dotyczących demoralizacji wśród dzieci i młodzieży
- liczbie nadzorów sprawowanych przez kuratorów nad nieletnimi
- liczbie skierowań dzieci i młodzieży do MOW
- liczbie dzieci i młodzieży korzystających z terapii odwykowej
- liczbie wykroczeń wśród dzieci i młodzieży dokonanych pod wpływem środków odurzających lub alkoholu
- ilości przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze
- liczbie kandydatów na rodziny zastępcze
- ilości i rodzaju wypłacanych świadczeń rodzinom zastępczym
- ilość zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
- liczbie rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
- liczbie dzieci przebywających w pieczy zastępczej korzystających ze specjalistycznych usług (pedagoga, psychologa, logopedy, neurologa, psychiatry dziecięcego, rehabilitacji ruchowej itp.)
- liczbie dzieci kierowanych poniżej 10 roku życia do placówek opiekuńczo – wychowawczych
- liczbie placówek opiekuńczo-wychowawczych
- wysokości pozyskanych grantów na realizację programów z zakresu pieczy zastępczej
- liczbie partnerów współpracujących z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi
- liczbie przeprowadzonych adopcji
- czasu trwania procesu adopcyjnego
- liczbie pracowników pracujących na rzecz dziecka i rodziny uczestniczących w szkoleniach
- liczbie zorganizowanych wizyt studyjnych, konferencji, spotkań na rzecz dziecka i rodziny

Działania realizowane w ramach opracowanego Programu mają charakter otwarty i w zależności od zgłaszanych potrzeb podlegają będą corocznej weryfikacji .

12. SKŁAD ZESPOŁU ds. OPRACOWANIA PROGRAMU

1. Mirosława Grochalska – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu
2. Beata Kulesza - kierownik Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
3. Magdalena Falkowska - z-ca kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
4. Artur Zieliński - z-ca kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
5. Teresa Szymańska – Departament Społeczny Urzędu Miejskiego w Elblągu
6. Piotr Dzieża - Przewodniczący Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu rejonowego w Elblągu
7. Edward Rysztowski – Przewodniczący Stowarzyszenia KARAN w Elblągu
8. Barbara Nalińska – Dyrektor Socjalizacyjnej Całodobowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Elblągu
9. Małgorzata Bilewicz– Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu
10. Joanna Wasielewska – Dyrektor Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 3 w Elblągu
11. Beata Wachniewska-Mazurek– Stowarzyszenie ESWIP
12. Stanisław Puchalski – Fundacja Elbląg
13. Regina Zimnoch – SPSZOZ Szpital Miejski w Elblągu
14. Bogusław Mikulski– Dyrektor Ośrodka Terapii Uzależnień „Szansa” w Elblągu
15. Zbigniew Sołdek - Ośrodek Terapii Uzależnień „Szansa” w Elblągu
16. Krzysztof Guzek – z-ca Dyrektora Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego w Elblągu
17. Beata Nosewicz - Departament Edukacji Urzędu Miejskiego w Elblągu
18. Renata Lewkowicz –Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu
19. Aniela Grudzińska – NZOZ Centrum Odwykowo-Terapeutyczne w Elblągu
20. Jacek Pipczyński – kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Elblągu
21. Elwira Karczewska – Zawodowa Rodzina Zastępcza
22. Iwona Grajkowska – Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu

23. Małgorzata Marcinek – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 w Elblągu
24. Nadkom. Marek Cieślak – Komenda Miejska Policji w Elblągu
25. Monika Józefowicz - Socjalizacyjna Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Elblągu
26. Joanna Żbikowska – Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 2 w Elblągu
27. Joanna Gawlicka - Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 w Elblągu
28. Mariola Czerpińska – koordynator w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
29. Jolanta Lachowska – koordynator w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
30. Justyna Rybak – koordynator w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
31. Maria Kida – asystent rodziny w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
32. Dorota Połubińska - koordynator w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
33. Izabela Jędrzyńska - specjalista w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
34. Alicja Hałaburda – specjalista w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu
35. Grażyna Wojtkiewicz- koordynator w Dziale Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPS w Elblągu

13. SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

OBSZAR DZIAŁANIA: Rodziny naturalne przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych					
Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
CEL 1 : Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze					
1. Praca z rodzinami zagrożonymi odebraniem dziecka, niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcyjności	1.1. Stały monitoring środowisk rodzin w obszarze dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych.	1. Stworzenie aktualnej bazy środowisk zagrożonych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Kuratorzy Sądowi. Dzielnicy KMP	2015-2017	1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.2. Podejmowanie interwencji kryzysowej poprzez reagowanie na sygnały (w tym anonimowe) dotyczące zaniedbywania, krzywdzenia dzieci, itp.	1. Zminimalizowanie sytuacji kryzysowych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Kuratorzy Sądowi. Komenda Miejska Policji.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.3 Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (radca, psycholog, psychiatra) oraz mediacji w sprawach rodzinnych.	Poprawa relacji w rodzinie. Zmniejszenie konfliktów rodzinnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.4 Opracowanie programu i utworzenie placówki terapeutycznej prowadzącej działania z zakresu: - przeciwdziałania demoralizacji: przestępczości, uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży, - wspierania rodziny będącej w kryzysie.	1. Opracowanie programu. 2. Stworzenie placówki terapeutycznej. 3. Zminimalizowanie demoralizacji. 4. Rozwiązanie sytuacji kryzysowej w rodzinie.	Urząd Miejski Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 3. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2017	Urząd Miejski Departament Społeczny
	1.5 Utworzenie poradni rodzinnej	1. Rozwiązywanie problemów rodzin	1. Urząd Miejski	2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.

	1.6 Prowadzenie działań o charakterze psychoedukacyjnym i profilaktycznym wśród dzieci i młodzieży dotyczących zagrożeń związanych z: - cyberprzestrzenią - substancjami psychoaktywnymi - zaburzeniami odżywiania Oraz wspomagających wychowawczą funkcję rodziny.	1. Zaznajomienie dzieci i młodzieży z istniejącymi zagrożeniami.	Urząd Miejski. Szkoły i placówki oświatowe, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne Komenda Miejska Policji Sanepid inne instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie	2015-2017	Urząd Miejski Departament Edukacji.
	1.7 Objęcie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocą w formie dożywiania w szkole oraz umożliwienia skorzystania z różnych form wypoczynku.	Zapewnienie ciepłego posiłku. Wzmocnienie i utrwalenie oddziaływań wychowawczo – terapeutycznych. Udzielenie pomocy rodzinom w zapewnieniu opieki nad dziećmi.	Urząd Miejski. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Organizacje pozarządowe.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.8. Powoływanie zespołów interdyscyplinarnych na rzecz wspierania i ochrony dziecka i rodziny.	Opracowanie planu pomocy dla rodziny uwzględniającego możliwości wdrożenia wielopłaszczyznowej pomocy.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.9 Zatrudnienie asystentów rodzinnych.	1. Zwiększenie wsparcia rodzin, w tym rodzin niewydolnych, zagrożonych odebraniem dziecka do pieczy zastępczej oraz rodzin, których dzieci już są w pieczy zastępczej. 2. Zatrudnienie co najmniej 5 asystentów rodzinnych rokrocznie.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017 od 2016	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.10 Zatrudnianie rodzin wspierających w rozwiązywaniu problemów konkretnej rodziny, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	1. Wzmocnienie rodziny naturalnej w wypełnianiu jej ról.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

	1.11.Prowadzenie warsztatów dla rodziców, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz wdrażanie nowych form i metod pracy z rodziną: konferencja grupy rodzinnej - KGR, krótkoterminowa terapia skoncentrowana na rozwiązaniu problemu –TSR, wykłady.	1. Podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców.	1.Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2.Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.12 Tworzenie przestrzeni do wspólnego spędzania czasu w różnorodnych formach np. tydzień bliskości, banki czasu.	1. Poprawa relacji między członkami rodziny i wzmacnianie więzi emocjonalnych w rodzinie.	ESWiP 2.inne instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.13. Pomoc wolontarystyczna.	1. Wprowadzenie pozytywnych zmian w życiu dziecka poprzez pokazanie nowych form spędzania czasu wolnego.	Organizacje pozarządowe. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.14. Zatrudnienie streetworkerów.	1.Stworzenie możliwości alternatywnego spędzania czasu wolnego – zatrudnienie co najmniej 1 pedagoga ulicy.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.15. Rozwój i tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego: kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, a także form pracy podwórkowej (dbanie o różnorodność form pracy z dziećmi oraz wysoki standard usług).	1. Powstanie dodatkowej bazy placówek wspierających.	Urząd Miejski. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Organizacje pozarządowe.	2015-2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.16. Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz pomocy materialnej dla uczących się dzieci i młodzieży (stypendia socjalne i naukowe).	1.Zwiększenie wsparcia finansowego dla dzieci i młodzieży.	Urząd Miejski Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.17. Prowadzenie kampanii lokalnej zapobiegającej krzywdzeniu dzieci.	. Aktualizacja informatora zawierającego bazę instytucji działających na rzecz dziecka i	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Organizacje	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

		rodziny. Przygotowanie i emisja w lokalnych mediach spotu uświadamiającego mieszkańców miasta Elbląga o konieczności reagowania i informowania odpowiednich służb o sytuacjach związanych z zaniedbywaniem i krzywdzeniem dzieci (o najmniej 1 kampania rocznie).	pozarządowe.		
CEL 2: Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej					
1. Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonymi w pieczy zastępczej	1.1. Przygotowanie rodziny naturalnej do powrotu dziecka z pieczy zastępczej.	Sporządzenie kontraktu socjalnego przez pracownika socjalnego z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	2. Zatrudnienie asystenta rodziny.	Zatrudnienie co najmniej 5 asystentów rodzinnych rokrocznie. 2. Skrócenie okresu powrotu dziecka do środowiska rodzinnego.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	od 2016 2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	3. Praca edukacyjno - terapeutyczna z rodzicami, którym czasowo ograniczono władzę rodzicielską.	Umożliwienie rodzicom dostępu m.in. do: - warsztatów z zakresu umiejętności wychowawczych i rozwoju osobistego, - poradnictwa prawnego, - grup samopomocowych, - poradnictwa psychologicznego, - terapii psychologicznej, - KGR. 2. Poprawa funkcjonowania rodziny naturalnej w celu umożliwienia powrotu dziecka.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Wspieranie rodziny naturalnej, do której powróciło	2.1. Stałe monitorowanie sytuacji dziecka, które postanowieniem sądu wróciło	Zapobieganie występowania sytuacji kryzysowych związanych z nienależytą opieką	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

dziecko z pieczy zastępczej	do rodziny naturalnej. 2. Szeroko rozumiane działania wspierające rodzinę i dziecko (wskazane w Celu nr 1 niniejszego obszaru)	nad dzieckiem. 1. Wyeliminowanie negatywnych zjawisk utrudniających prawidłowe funkcjonowanie rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
OBSZAR DZIAŁANIA: Instytucjonalna piecza zastępcza					
Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
CEL 1: Rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej					
1. Zorganizowanie kompleksowego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej.	1.1. Prowadzenie 4 placówek opiekuńczo –wychowawczych.	. Zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom.	Urząd Miejski Departament Społeczny.	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.2. Przekształcenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.	Dostosowanie placówek do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	Urząd Miejski Departament Społeczny.	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.3. Wspieranie wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia poprzez zapewnianie dzieciom przebywającym specjalistycznej pomocy: psychologicznej, socjoterapeutycznej oraz innowacji pedagogicznych.	Zminimalizowanie problemu drugoroczności wśród wychowanków. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań u wychowanków. Zmotywowanie wychowanków do pozytywnego nastawienia do nauki szkolnej.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.4 Ścisła współpraca placówek opiekuńczo - wychowawczych z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej i rodzicami biologicznymi.	Zmniejszenie liczby dzieci poniżej 10 roku życia umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Urząd Miejski Departament Społeczny 2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze. 3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny
	1.5. Realizacja projektów profilaktycznych na rzecz wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	1. Zwiększenie pomocy specjalistycznej dla wychowanków.	1. Urząd Miejski Departament Społeczny. 2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.

	1.6.Utrzymywanie przez placówki opiekuńczo-wychowawcze ścisłej współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.	Wprowadzanie pozytywnych norm życia społecznego.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.7.Rozwój wolontariatu na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Stworzenie możliwości alternatywnego spędzania czasu wolnego.	1. Placówki opiekuńczo – wychowawcze.	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.8. Podejmowanie działań promujących placówkę opiekuńczo-wychowawczą i wspierającą jej funkcjonowanie.	Stworzenie pozytywnego wizerunku placówek. Pozyskanie dodatkowego wsparcia dla placówek.	1. Urząd Miejski Departament Społeczny. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	2015-2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.9. Utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu specjalistyczno – terapeutycznego.	. Zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom ze szczególnymi potrzebami.	Urząd Miejski.	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.10. Utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego.	1. Zapewnienie odpowiedniej opieki dzieciom wymagającym interwencyjnego umieszczenia w placówce.	1. Urząd Miejski	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.
	1.11. Utworzenie dwóch mieszkań chronionych podlegających Socjalizacyjnej Całodobowej Placówce Opiekuńczo – wychowawczej.	Zapewnienie miejsca zamieszkania usamodzielnianym wychowankom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą.	1. Urząd Miejski.	2015- 2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.

OBSZAR DZIAŁANIA: RODZINY ADOPCYJNE

CEL 1: Zapewnienie profesjonalnego systemu wsparcia rodzinom adopcyjnym

1.Realizacja zadań związanych z przysposobieniem	1.1.Promowanie przysposobienia dzieci jako skutecznej formy pomocy	Zwiększenie liczby dzieci przysposobionych.	Warmińsko – Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu.	2015-2017	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w
--	--	---	---	-----------	--

dziecka.	dziecku pozbawionej opieki rodziny naturalnej.		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Elblągu
	1.2 Pozyskiwanie kandydatów na rodziców adopcyjnych szczególnie w przypadku dzieci starszych.	Zwiększenie liczby rodziców adopcyjnych	Warmińsko – Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu,	2015-2015	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu
	1.3. Szkolenie kandydatów na rodziców adopcyjnych.	Uzyskanie przez kandydatów specjalistycznego przeszkolenia.	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu.	2015-2015	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie Filia w Elblągu

OBSZAR DZIAŁANIA: RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat zadania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
---------	-------------------	------------------	--------------	-------------------	---------------------------

Cel 1: Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej

1.Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.	1. 1. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez prowadzenie akcji promujących ideę rodzicielstwa zastępczego.	Przygotowanie i emisja audycji telewizyjnych. Stworzenie profesjonalnej strony internetowej. 3. Przygotowanie art. prasowych. Zakupienie gadżetów promocyjnych. Zorganizowanie konferencji, seminariów. Przygotowanie co najmniej 1 kampanii rocznie.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – w miarę pozyskanych środków finansowych	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	Przeprowadzenie szkolenia według programu PRIDE, tylko dla kandydatów zgłaszających gotowość bycia rodziną zastępczą z terenu miasta Elbląga. Zwiększenie liczby profesjonalnie przygotowanych osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (co najmniej 1 grupy szkoleniowe rocznie)	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach	2.1.Realizacja katalogu świadczeń na rzecz rodzin zastępczych.	Wypłacanie świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		Wypłacanie dodatku z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		Wypłacanie dodatku z tytułu niepełnosprawności dziecka.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		Wypłacanie świadczeń jednorazowych na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		Wypłacanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowym.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		Wypłacanie świadczeń za pełnienie funkcji rodziny pomocowej, na podstawie zgłoszonych wniosków.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		Zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej w której przebywa więcej niż 3 dzieci.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		Udzielanie prawa do czasowego nie sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

		12 miesięcy.			
		Wyplacanie świadczeń jednorazowych lub okresowych na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		10. Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		1. Wyplacanie środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego dla rodziny zawodowej i niezawodowej.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zadanie obligatoryjne w przypadku rodziny zastępczej zawodowej, w której jest powyżej 3 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej).
		12. Wyplacanie świadczeń (max dla 3 rodzin) na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu dla rodzin zastępczych zawodowych.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	2.2. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	. Objęcie usługami koordynatora rodzin zastępczych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin zastępczych.	. Objęcie rodzin zastępczych wsparciem specjalistów: psychologa, pedagoga i prawnika.	. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	2.4. Określenie corocznego limitu wzrostu rodzin zastępczych zawodowych.	Wzrost rodzin zawodowych o 1 w każdym roku.	. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
	2.5. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy	Uzyskanie dodatkowego wsparcia osobowego dla rodzin	1. Organizacje pozarządowe. Miejski Ośrodek Pomocy	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

	wolontariuszy.	zastępczych.	Społecznej.		
3. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.	3.1. Realizacja indywidualnych programów usamodzielniania.	. Stworzenie wychowankom korzystnych warunków w procesie ich usamodzielniania.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	3.2. Wspieranie finansowe i rzeczowe usamodzielnianych wychowanków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej usamodzielnianym wychowankom .	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	3.3. Pozyskiwanie środków na realizację działań z zakresu aktywizacji zawodowej usamodzielnianych wychowanków.	1. Porozumienia firm oraz instytucji zajmującymi się aktywizacją i kształceniem zawodowym	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. PUP, 3. organizacje i instytucje statutowo uprawnione do kształcenia zawodowego	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
	3.4. Prowadzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków.	. Zapewnienie mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	3.5. Pomoc w pozyskaniu mieszkania z zasobów gminy o podstawowym standardzie , do natychmiastowego zamieszkania.(niewymagające remontu)	. Pozyskanie co najmniej 1-2 mieszkań rocznie.	Urząd Miejski.	2015-2017	Urząd Miejski Departament Społeczny.

OBSZAR DZIAŁANIA: Kadra świadcząca usługi na rzecz dziecka i rodziny

Zadanie	Sposób realizacji	Rezultat działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Instytucja odpowiedzialna
---------	-------------------	--------------------	--------------	-------------------	---------------------------

CEL 1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry świadczącej usługi na rzecz dziecka i rodziny

1. Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz innych	1.1. Umożliwienie uczestnictwa w specjalistycznych szkoleniach kadrze świadczącej usługi na rzecz dziecka i rodziny	Uczestnictwo w szkoleniach, kursach z zakresu pracy z rodziną konferencjach i warsztatach specjalistycznych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie. Placówki opiekuńczo - wychowawcze.	2015-2017	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
	1.2. Promowanie „dobrych	Rozszerzenie wymiany	Miejski Ośrodek Pomocy	2015-2015	Miejski Ośrodek

podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.	praktyk” w zakresie pracy z rodziną i dzieckiem.	doświadczeń i wiedzy pomiędzy specjalistami z kraju i zagranicy.	Społecznej. Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie. 3. Placówki opiekuńczo - wychowawcze		Pomocy Społecznej.
--	--	--	--	--	--------------------